

Kocsis András

A VARÁZSLAT IDŐSZAKA

H. D. Thoreau 1854-ben a következőket írta az ősziről: „Vége a reménység és az ígélet időszakának... Egy kicsit szomorúak vagyunk, mert látni véljük reményeink és azok beteljesülése közt tátongó űrt. A Mennysország mintha elveszett volna és be kell érünk csupán apró boggyókkal.”

Szegényen állunk a tél kapujában. Szent Márton köpenye reménységet ad a koldusnak, együttérző gesztusa bennünket is melegíthet és védhet a téli kétségbeeséstől. Ő volt az az ember, aki felismerve az isteni szikrát az amiensi emberben, köpenyével védelmet nyújtott neki. Az a „kisláng”, aki Mihálykor világítani kezd, ha pici és törekeny is, lehetőséget ad, hogy biztonságosan haladjunk a sötét világon át. MINDEN fény megkönnyebbülést ad a sötétségnek.

Így állunk december tájékán, kimerülten és elhasználtan. A csontvázra fogyott fák alatt mindenfelé levélrelikviák, a föld szíve hideg, a Föld pedig békésen piheni „halálát”. De halál ez vagy a varázslat időszaka? Tényleg kővé vált a föld a lábunk alatt? Lehet, hogy a természet álmában is éber, szeretetteli üdvözlésre várja a Nap Herceget, aki megérintheti az élettelen. Itt-ott még virágzik valami.

Itt az idő, hogy gyerekké váljunk... Szaladgáljunk, játszozzunk, fogjunk egy hócsillagot. Amikor kisgyerek voltam, azt mondták, ha a „milliót” akarom látni, nézzek föl az égre hóeséskor. És én fölnéztem és kinyújtottam a nyelvet. Itt az idő ismét gyerekeknek lenni.

A régi időkben a decemberi nap megvilágította az asztrológusoknak a mennyei Íjász (Sagittarius) képét, a félig ló – félig embert, amint kifeszített íjjal vár. Ebben a kentauri alakban jelenik meg az az emberi küzdelem, amely az alsó természetből kiemelkedve egy magasabb, távoli irányt céloz meg. Amikor a természet ezen alsó birodalma visszahúzódik a lélek mélységében, lehetőségünk van ráébredni egy gazdagabb világ érzékelésére, lehetőségünk van arra, hogy szívünket isteni magasságokba emelve megünnepeljük a spirituális kinyilatkoztatást, - amely megismerése egyben minden ember célja -, Isten fiának születését.

ősi idők óta a napfordulóban és napéjegyenlőségben kulminálódtak a Nap ritmikus útjának ünnepei. A népi hagyományok megmutatták azt az általános érzést, hogy ezek kritikus átmeneti pillanatok voltak. Az égi természeti erők önmagukban nem elégítik ki a kor igényeit, szükség van a „földi közösségek” támogató segítségére és beavatkozására.

A kereszténység eljövetelkor egy új erő hatol a világba – a Feltámadás ereje.

A keresztény ünnepek, amelyek az év négy kardinális pontján állnak (Húsvét, Szt. János, Mihály, Karácsony), mindig egy pár nappal az ősi természeti ünnepek után, elhosszabbítják a spirituális feltámadást. A természeti erők által hordozott univerzum a négy kardinális pontban csúcsosodik ki, s a fordulópontok megünnepelése vizsgáztat is bennünket. A Keresztény Ünnepek, mint kozmikus bábák felügyelik a tranzíciót, és új életet lehelnek a világ harmóniájába. Karácsonykor a föld napjának új életét ünnepezzük – a Világ Világosságát – amely az emberek jóakarataiból mindig világít a sötétségben, és soha nem győzetik le.

Amint a természeti év ciklusa lezárul, Advent Ünnepe feltár egy új Keresztény évet.

A halottakra történő emlékezés idejét magunk mögött hagyva a felkészülés időszakába érkezünk, mely mint egy „anyaméh” hordozza magában a megszületést. A szótár Adventről azt mondja, hogy „fontos ember, vagy esemény eljövetele”. Ha vendéget várunk, vagy fontos esemény közeleg, felkészülünk fogadására. Advent is a felkészülés, várakozás időszaka, nem az ünneplésé.

Évekkel ezelőtt ilyenkor szokás volt a böjtölés, amely elősegítette a belső átélést a lánggal, amely Mihálykor kezdett világítani, és a lélek sötét mélységein át eljuttat a Karácsony isteni világosságáig. Ma, ez a hosszú ünnep (23-28 nap) még mindig teret ad a békés elmélyülésre, az önmagunkra találásra. Advent azon a vasárnap kezdődik el, amely legközelebb áll november 30-ához, Szt. András napjához. Ez a szent önzetlenségéről volt ismert, ő áll a küszöbön, amelyen át megközelítjük Isten ajándékának mély misztériumát, emlékeztetve bennünket arra, hogy elfogadni önzetlen cselekedetet is lehet.

Az út végén december 24-e, Ádám és Éva Napja van. Ha újra csatlakozni akarunk Karácsony szándékához, vissza kell gondolnunk eredetünkre. Az emberiség akaratossága, önfejlődése előidézte a megváltás szükségességét és Kará-

csony ideáljában megtalálható a válasz az emberi szív legmélyén élő vágyakra. Szeretettel elfogadni az almát, amely a Paradicsomból való Kiesés szimbóluma, majd akarattal hordozni az Élet ösvényén, s engedni, hogy az ember szellemének fényes tüze felemelkedjen és fokozatosan megvilágítsa az ösvényt – ez az Adventi cselekedet valósága.

A születés misztériumához közel álló kisgyerekek ezt könnyen megértik, és szeretettel vesznek részt az Adventi ünnepeken.

Jó lenne gyereknek lenni.

Nem ismeretlen a felnőttek számára Adventkor a küszködés és elkülönülés érzése. Ilyenkor tudjuk igazán értékelni a gyerekek megérezéseit, belső bizalmukat az élet iránt. Ebből meríthetünk erőt. Igazi áldás ilyenkor kisgyerekek társaságában lenni, akik vezetnek bennünket ebben a hangulatban. Amikor a negyedik gyertya meggyúl, és a kör bezárul, amikor minden kép külön-külön előbukkan az Adventi kalendáriumban és végül egy egész alkot, amikor Mária útja során eléri az utolsó csillagot, hogy elfogadja a gyermeket; mind-mind bizonyosság és megerősítés egy gyermek számára, hogy az életben rend és harmónia van, az élet jó!

Régi szokás december 4-én, Borbála napján gyümölcs ágat (alma, szilva, cseresznye) metszeni. (A levágott ágat 2-3 napig hűvös helyen kell tárolni. Ezután meleg szobába kell tenni langyos, cukros vízbe, esetleg hosszirányba bemetszeni, ha szükséges. A vizet 2 naponként cserélni kell, és amíg a szirmok megjelennek, az ágakat gyakran langyos vízzel spriccelni kell.) Borbála napján metszett ág Karácsony napján kivirágzik. (Szent Borbála legendája ugyanakkor érdekes történet lehet számunkra.)

Szent Miklós Napja nyitja meg az ajándékozás időszakát. A keresztény világ különböző tájain december 6-a és január 6-a között szokás egymást megajándékozni (különösen december 6., 24., 25. és január 6.). A Kereszténység előtti időkben az ajándékozás december elején és újévkor volt. Számos népi szokás ismerte az ajándékhozót és különböző módon ünnepelte ezt a jóakarát, jóindulatú személyt. Tán nem véletlen, hogy Oroszországban az ajándékhozót „Mama Babuska”-nak hívták.

Az archetípusi adakozó a Keresztény terminológiában természetesen az Atya, aki odaadta első ajándékát az emberiségnek – His Creation – Az Alkotását, A Kreációját. 2002 évvel ezelőtt

Palesztinában odaadta második ajándékát – A Fiát. Ezért talán helyénvaló, hogy Ádám és Éva Napja és Karácsony Napja közötti estében sok gyereket meglátogat a Téliapó (Father Christmas), aki mindenkit szeret, és a jó vagy rossz tulajdonságoktól függetlenül mindenkinek ad valamit.

Szt. Miklós Isten fiának szentelte életét, és a Fiú számos tulajdonságát testesíti meg. Jóságos bíróként áll a gyerekek előtt, és „belülről dolgozva” felébreszti a lelkiismeret hangját, előkészíti az új megszületését.

Németországban pl. nem Szt. Miklós a fő ajándékozó, hanem Jézuska, aki a karácsonyfa alá beteszi az ajándékokat.

A Mikulás (Santa Claus) Szt. Miklósból ered, és Angliában a Téliapó (Father Christmas) ajándékait a zokniba teszi. Impozáns külseje és méretei hasonlítanak a római decemberi Saturnalia fesztiválokban szereplő tréfacsináló mesterre. Saturnus egyébként a Római Panteon egyik alkotó istene volt. Azonban, a hagyomány szerint a Mikulás északról származik, kapcsolatban volt Odinnal, a Teutonic istennel, aki a valhallai játékokon és ünnepeken „elnökölt”, és Thorral, Norse istenével.

Elképesztő, hogy „egy” észak-amerikai kulturális olvasztótégelyben megszületett egy örömteli személyiség, mint egy expresszió, aki kifejezésre juttatta a nagylelkű és kreatív, szociális Karácsonyi Szellemet.

De nem szükséges nyomon követni az ajándékozó eredetét. A lényeg az, hogy tudjunk kapcsolódni a személyisége által kifejezésre juttatott igazság minőségéhez, képesek legyünk a tisztességet és becsületet elismerve táplálni ezt az igazságot, és így őszinte szolgájjá válni az ajándékhozónak.

Az említett misztikus alakok kiemelkedhetnek és isten-félevé válhatnak a gyerek lelkében. Ha képesek vagyunk lényüket tisztelettel megközelíteni és szeretettel szolgálni igazságukat, minden kétely nélkül mondhatjuk: „Igen, igaz, létezik, és én egyik szolgája vagyok! Lehet, hogy te is egyik szolgája leszel, amikor felnősz!”

A hollandoknak, svájciaknak és sok európai népnek Szt. Miklós napja nagyon különleges. Hollandiában a fő ajándékozási ünnepe az évnek.

A legendás életű Szent valószínűleg a mai Szíria területén született a 3. században egy gazdag család gyermekeként. Nagyon fiatalon lett pap, majd nemsokára árvaságra jutott és hatalmas családi vagyont örökölt. Vagyonát szétszította a szegények között, és a Szent Földre utazott,

majd letelepedett Myra kikötőjében, Kis-Ázsiában. Amikor Myra püspöke elhunyt, az egyik tanítványának megvilágosodása lett, mely szerint az lesz a püspök utóda, aki másnap hajnalban elsőként fog a templomban imádkozni. Miklós hajnalonként minden nap imádkozott a templomban, így történt, hogy őt választották Myra püspökévé. Diocletiosz császár uralkodása alatt üldözték hite miatt és börtönbe is zárták. Erkölcös életet élt, szolgálva az igazságot és a jóságot. Meghalt kb. Kr. u. 350-ben.

Miklós püspök nevéhez sok csoda fűződik: tengeri viharokat csendesített le, az éhínség idején három gyereket keltett életre, visszahelyezve sós vízbe eledelnek bepácolt végtagjaikat. Constantinusz császárnak megjelent álmában, és három igazságtalanul elítélt katonatiszt életét mentette meg. Ilyen és ehhez hasonló történetek miatt lett a rabok, a gyerekek és a matrózok védőszentje, valamint Oroszország védőszentje is. Legnépszerűbb történet róla valószínűleg az, amikor egy parasztember három fiatal lányának az erkölcsi tisztaságát mentette meg. A paraszt túl szegény volt ahhoz, hogy három lányát eltartsa és etesse, ezért eladta őket. Három egymást követő estén Miklós elhaladt a kunyhójuk előtt, és erszényi aranyat tett be az ablakon. Ez a három erszény jelenik meg a jelzőlogkölcsonzó jelen!

Szt. Miklós meglátogathatja a gyereket otthon is, meg az iskolában is. Impozáns figura, magas, egyenes, nemes és komoly, és nagyon-nagyon öreg.

Piros, fehér köpönyөгet, palástot visel, egyik kezében püspöki bot, a másikban egy hatalmas, régi könyv. Ez az úgynevezett „Arany Könyv”, amelyben a gyerekek jó és rossz tettei az év során pontosan be lettek írva. Amikor időszerű, akár vers formájában, ezeket szeretetteljesen elmondja, és a Szent nem látja szükségesnek, hogy dicsérjen, vagy dorgáljon.

Miklós püspököt mindig elkíséri egy szolga, egy félig komikus, félig ijesztő karakter, aki soha nem beszél, legfeljebb különféle zajokat kelt; a krampusz. Egyik kezében egy köteg virgács van a rossz gyerekeknek, és egy zsák a másikban, tele jó dolgokkal a jó gyerekeknek. Bár mindig fennáll a veszély, hogy egy maroknyi szemet, vagy egy kanálnyi sót kaphat valaki, legtöbb gyerek valami szépet kap a krampusz zsákjából. Szt. Miklós tradíciója nyilván helyről helyre változik. Közlekedhet fehér lovon, vagy szürke számarón, szolgálja lehet divatos reneszánsz öltözékben, akár krampuszként, vagy akár lehet

egy szőröcsomó is, aki úgy viselkedik, mint egy állat. Bármilyen formában jelennek meg, egy paradox képet alkotnak. Az egyik megtestesíti azt, ami nemes és bölcs az emberi természetben, a másik, egy ügyes és közönséges szélhámos, alig-emberi figura. Mint bennünk a jó és a rossz, ezeket együtt kell elfogadni! Bárhová megy Szt. Miklós a világban, általában tiszta cipők várnak rá. Mi cipőt viselünk, hogy a világba kimenjünk, hogy életünk útját járjuk és a jámbor Püspök maga mögött hagy egy kis „élelmet” erre az útra. Ha egy gyerek nagyon szerencsés, akkor Szt. Miklós kivesz egy csillagot a köpenye zsebéből és elhelyezi egy nagyon tisztára fényezett cipőn...

Szt. Miklós felajánlja nekünk könyörületet irányítását és felhívja a figyelmet a krampuszra, aki állandó társunk. Így mélyülhetünk el az Advent hangulatába és a karácsony belső felkészülésébe.

Szent Este Ádám és Éva napján az utolsó előkészületek folynak Karácsony ünnepére. A karácsonyfa a helyén van végre, és ott, ahol nincs központi fűtés, egy nagy – talán az előző évről származó – fahasáb parázslék a kandallóban. Sok hagyomány jellemzi ezt a fontos keresztény ünnepet, sok közülük visszatekint a kereszténység előtti idők rituáléira, Mithras, Druida, Római Birodalom, Indo-Európai kultúrákra.

Finnországban pl. búza köteget helyeznek a háztetőre, Lengyelországban szénát szórnak a terítőre és a földre, az írek gyertyát gyűjtanak az ablakban, az angol gyerekek reménykedve várják a zokniban rejlő ajándékokat. Legtöbb népi hagyomány képekben fejezi ki magát és a karácsonyi szokások sem kivételek ez alól.

Egy nagyon erős kép egy népszerű karácsonyi ének, amelyben a magyal a tűzvörös bogyoival, pengeéles leveleivel erős kontrasztot mutat a misztikus, engedékeny és hajlékony borostyánnal. Nem meglepő, hogy ezt a két növényt használták a kereszténység előtt a földművelésben a „termékenység ünnepén” akkor, amikor a mag úgynevezett megtermékenyítette a Föld méhét.

A férfi és a nő képének és princípiumainak ilyen szimbolikus ábrázolása fenntartotta hatását a keresztény időkben, ahol egy nagyon szeretett karácsonyi énekben is megtestesült, „The Holly and the Ivy”. Itt a masculin és a feminin archetipusokat ünneplik a Megváltó és Anyja holisztikus keresztényi képeiben.

A Norse mitológiában a fagyöngy játszik kiemelt szerepet, amely „sem a földön sem a föld alatt” nem nő, ahol a növényi életfolyamatok egyébként végbemennek. Vajon miért? Egy szokás szerint ha a szerelmesek egy függő fagyöngy alatt megcsókolják egymást, életük végéig boldogok lesznek. Ilyen és ehhez hasonló szokások kapcsolódnak a téli ünnepeinkhez. Talán elősegíti mindezt az emberekben megjelenő „képi éhínség”, hiszen a Természet saját képe tompított. A karácsonyi üdvözlőlapok ennek a folyamatnak modern megnyilvánulásai és belépve ebbe a képbe (imaginációkba), néha észrevétlenül képesek vagyunk közelebb kerülni ehhez a világhoz és örülni annak, amikor a postaládánkba jókívánások érkeznek. Valljuk be, megsértődnénk ha valakitől várunk és nem érkezik.

A mennyei glória, gazdagság és világosság közelebb int bennünket, aztán felemel e földi világból és mint a pásztorok Betlehem dombjairól, egy futó pillantást vethetünk valamire, amely magasan fölöttünk ragyog.

Ha ez lehetséges az embereknél, akkor az állatok miért nem tapasztalják azt a felemelő érzést Karácsony Este, amint a legenda mondja, emberi beszédet kapnak ajándékba? Talán Thomas Hardy nem az egyedüli, aki ebben reménykedett.

A várakozás csendes hangulata elevenedik meg az Adventen át, a Szent Este pedig a belső teljesség pillanata. Ahogyan a mag folyamatosan hasadásig duzzad és csírázni kezd, ugyanúgy mi is tapasztalunk egy belső „rügyezést”, egy érzést, hogy valami éppen életre kel. A karácsonyfa számomra ennek a hangulatnak a kifejezése, a tél mélységében a Zöld és az Élő Fa virágzik és teremti meg a fény ajándékát. A XVIII. század végén XIX. század elején Németországban már népszerű volt a karácsonyfa. Szentestére már otthonra talált és emlékeztet az Édenkert fájára vagy éppen arra a két fára, amelyek ott álltak egymás mellett: a Tudás és Gonosz (Sátán) fája, illetve az Élet fája. Az első fa elvezette az emberiséget Istentől, a második azon a helyen áll, ahol Isten újraegyesül népével Új Jeruzsálemben. (Jelenések könyve 22:2).

Láttam, olyan karácsonyfát, amelyen csak alma van Szentestéig, majd utána kerül föl a többi dísz, van olyan is, amelyre csak kenyeret függesztenek, mint a megváltás szimbólumát. A fa teteje érinti az angyalok „lakhelyét” és ha elbírunk nézni ilyen messze, akkor talán hall-

hatjuk a karácsonyi béke üzenetét. Ennek az üzenetnek a fényével találtak rá a pásztorok a Megváltóra.

Advent hosszú útja során a felnőtteket belső sötétségbe is vezeti, de a karácsonyfa ott áll előttük, mint egy jövőbe mutató jelzőfény. Emlékeztet bennünket, arra, hogy az utazás tovább tart, de megengedi, hogy pihenjünk árnyékában, majd újra megtaláljuk a reménység világát. Karácsony tulajdonképpen 12 nap és 13 szenteste ünnepe. Szenteste az első szenteste és január 5. karácsony 12. napja. Sokan felismerték ezeknek a napoknak és éjszakáknak a különlegességét, és értékelték, mint egy belső reflektálás és elmélyülés idejét. Shakespeare ír erről a Hamletben (1 felvonás, 1 jelenet) és érzékelhető, hogy ez a rövid idő, mint egy „külön idő” kínálkozik fel számunkra, amelynek semmi köze sincs az évszakok folyamához. Ez amolyan „év az évben”, amint Anonymus próféciája mondja: „ő, aki megeszik 12 pitét 12 különböző házban karácsony 12 napján át 12 boldog hónapja lesz a jövő évben.” Amint a Karácsony esti ünnep és Szenteste eljön, az ünneplés elkezdődik. A világ minden pontján ilyenkor elhangzik a Karácsonyi Történet Lukács Evangéliumából.

Számomra egy kedves történet, amikor Mária az egynapos Jézussal fekszik az istállóban. Nagyon hideg van, a tűz parazsa majdnem kialszik. József elment fáért, de még nem jött vissza. Mária aggódik, hogy a tűz kialszik mielőtt József megérkezik, tudja, hogy Jézuska is nagyon fázik már. Egyszer csak néhány kis, barna madár repült be az istállóba és körözni kezdtek a parázs felett. Amint legyezték a szárnyukkal a parászat, szikrák jelentek meg, majd a megmaradt szalmaszálak is tűzre keltek. Mária az utolsó szalmaszálakat is a parázsra dobta, ezáltal sikerült a tüzet életben tartani, amíg József vissza nem jött az ágakkal és a tűzifával. De Mária észrevette, hogy a kismadarak szárnyai megperzselődtek, amint a tűz megmentésén fáradoztak. Ezért így szólt hozzájuk: „Azért a szeretetért, amit gyermekem iránt mutattok, legyen nektek mindig, kedves, kis barna madarak tüzes piros begyetek, amely szolgáljon emlékül nemes cselekedetekért, hogy a tüzet égve tartottátok. Az emberek mindig szeretni fognak és vörösbegynek fognak hívni!” Így lett a vörösbegynek vörös begye.

Az ünnepet, amely Jézus születését celebrálja december 25-én, a Nyugati Egyház hozta létre a IV. század végén. Meg kellett találnia a helyét

egy nagyon fejlett naptári szekvencián belül, egy pogány rituális Európában. Ezek a pogány rituálék mélyen beágyazódva, kimozdíthatatlanul éltek, ezért sok szokás megmaradt, jóllehet gyakran átértelmezték különböző új vallások. Például 1652-ben Nagy-Britanniában a Puritán Parlament uralkodása ideje alatt mindenfajta ünneplést betiltottak, vidéki tradíciók, énekek elvesztek. USA különböző vidékein is ugyanez történt ebben a periódusban.

A pásztorok félelmetes tisztelettel figyelték, hallgatták őt, a bölcsek csodálkozva követték, míg Mária áhítattal ölelte magához. Ezek az évszak ajándékai: meghallgatni, csodálkozni, elégedettnek lenni és erre van 12 nap, hogy befogadjuk és megbecsüljük.

Hogyan lehet a XXI. században a Szent Este és Vízkereszt közötti időt kihasználni?

(Van egy ismerősöm, aki egyedül neveli a gyerekeit és ő ilyenkor találkozik a barátaival, mindennap meglátogat vagy megvendégel egyet.)

Bármilyen tevékenységet választunk is, remélhetőleg sikerül gondoskodni arról, hogy az átmenet a Régi évből az Új évre visszaállítsa belső erőinket. Mindenkinek szüksége van arra, hogy közelebb kerüljön a láthatatlan forrásból fakadó belső erőihez. A 13 Szent Este alkalmat ad arra, hogy ezt magunkban megtapasztalhasuk.

Amikor az ősgazdák követték a Karácsony 12 napját, kutatva a jövő év időjárását, a 7-ik napon (december 31.) elértek a hetedik hónaphoz, a júliushoz. Az asztrológiai tradíció szerint azt a hónapot a Rák jele uralja, egy jel amely két spirálból áll. Az egyik spirál befelé haladva begyűjt, míg a másik áramlik kifelé, közöttük tér van, mindig ez a tér, amely a Régi év végén és az Új év elején van, ez volt jelentős őseinknek. A földi világunkon az idő uralkodik, ellentétben a „másik világgal”, és a hiedelem szerint az idő felfüggesztése akár egy rövid ideig is határokat oszthat fel, létesítve ezáltal egy olyan „rést” amelyen keresztül nemkívánatos lények a másvilágról befurakodhatnak. Ezért volt fontos ekkor az emberi jelenlét a megszokottnál erőteljesebb megnyilvánítása, pl. harangszóval. Ennek napjainkban megjelenő változata a szilveszteri jó hangulat, kiabálás, éljenzés, tűzijáték.

A rómaiaknál minden kapu, ki- és bejárat Janus isten védelme alatt állt, és az Új év kapuja sem

volt kivétel ez alól. Január innen ered. Janus kétarcú Isten volt, az egyik arca előre néz, a másik vissza. Vannak olyan helyzetek az életben, amikor szükség van arra, hogy két ellentétet „öleljünk” magunkhoz, mielőtt igazából az egyiket értékelni tudjuk.

Hogyan tudjuk élni az életet teljesen, ha nem ismerjük a halált?

Hogy tudunk figyelni a fény világosságára, ha nem ismerjük az árnyék mélységét?

December végén, az év fordulópontján törekedhetünk arra, hogy kibékülve nézzünk vissza a múltba, majd reménységben és új elhatározással éljünk a jövőben.

A Vízkereszt a kereszténység egyik legrégebbi ünnepe, régebbi a Karácsonynál. Görög neve „Epiphaneia” szó szerint azt jelenti, hogy „fennragyogni” vagy „átragyogni”, mint az isteni lény „megjelenése” vagy „manifesztálódása”. A korai keresztény gondolkodásban ez összefüggésben volt az Evangéliumban szereplő fontos eseménnyel, amikor Keresztelő Szent János megkereszteli Jézust a Jordán folyónál. (Márk 1:10,11)

Alexandriában például a Baziliták január 6-ra tették a keresztelés ünnepét, amit később az egyház is átvett. Valószínűleg a Nílus folyónak egy keresztény keresztelési formája volt. Epiphanius, Constantia (Ciprus) püspöke, 360 körül leírásaiban megjegyezte, hogy a szentelt víz annyira értékes volt, igény volt rá más országokban is, ezért exportálni kellett. Sok esetben nem is a „szentsége” miatt, hanem a hiedelem szerint jó tartósítószer volt. Például a bort 3-4 évig jó minőségben eltartotta. Érdekes ugyanakkor, hogy a Galileában borra változtatott víz kánai csodájáról sok egyházban megemlékeznek Vízkeresztkor, mint egy olyan eseményre, amikor Krisztus először nyilatkoztatta ki Isteni dicsőségét.

Sok vita volt a Régi Egyházak között, hogy pontosan mikor is volt Jézus születése; vajon a betlehemi fizikai megjelenés volt az igazi vagy az Isteni Megnyilatkozás a Jordán vizénél?

Tertullian, a hal képét, a korai keresztények jelképét használta, amikor így érvelt: „Mi kis halak, követve a nagy halat Jézus Krisztust, a vízben születünk...” Sokan szerették volna, ha a két születést egyszerre ünneplik, de ez problémát okozott az akkori jeruzsálemi püspöknek (IV. század). Panaszt tett Rómának, hogy a hívők arra törekednek, hogy a születést Betlehemben egy barlangban ünnepeljék meg, majd a

Jordánhoz iramodnak sok-sok mérfölden át, hogy istentiszteletet tartsanak, s mindennek az a végeredménye, hogy egyik ünnep sincs tisztességesen celebrálva. Ezek a nehézségek megoldódtak Kr.u. 380-ban, amikor Vízkereszt kizárólag Krisztus születésének megemlékezésévé vált és a keresztelést „elnyomták”. Nem sokkal ezután a nyugati egyházak december 25-ére tették karácsonyt és az V. században a római liturgikus évben a Mágusok (Magi) látogatásának eseményéből és a Vízkeresztből Egy ünnep lett, amikor Jézust először leplezték le, manifestálták olyan emberek előtt, akik nem voltak zsidók. Amikor a karácsonyt a téli napforduló időszakában december 25-én megünnepelték, a római egyházat a Nap imádatáért támadták. Azonban a Julianus naptár és a kereszténység előtti egyiptomi kalendárium szerint január 6-a, azaz Vízkereszt a téli napforduló napja volt... Ezt a kalamajkát! Vízkereszt, mint a Kereszttség és Isteni születés ünnepe, számos keleti egyháznál a mai időkben is megjelenik. Nyugaton a Három királyok napja vagy a 12. nap, amikor a hagyományok szerint a karácsonyi díszeket leszedik. Ilyekor helyénvaló lehet a karácsonyi történet olvasása, Máté evangéliumának a kezdetétől. Az evangéliumi történetből megtudjuk, hogy a három bölcset egy csillag vezette, de nincs rá utalás, hogy ők királyok, sőt még az sem, hogy hárman vannak. Egy ismeretlen, de erőteljes tradíció változtatta át a bölcseket három királlyá, bemutatva őket, mint fiatal, középkorú és öreg, gyakran három különböző típusként: afrikai, kaukázusi, ázsiai. Nevet is kaptak: Gáspár, Menyhért, Boldizsár. Később az utazók védőszentjei lettek. A Bölcsek aranyat, tömjént és mirhát vittek ajándékba. Ezek az ajándékok szimbolikusak voltak, a Kisded isteni szuverenitását és a bölcsességét vélték elismerni, az ő magasztos papi misszióját a világhoz és az ő uralmát a test halála fölött. Ezek voltak azok az ajándékok, melyeket Jézus magával hozott a földi létbe. Ezeket felismerték a tudós orvosok is a templomban, amikor Jézus 12 éves volt. (Lukács 2: 46-47) Keresztelő Szent János a Jordán folyónál és Mária Magdaléna a kertben Húsvét reggelén. Ezen találkozások alkalmával Jézus igaz lénye ragyogott „megfogyatkozva” ezáltal földi személyiségét.

A mennyei fény, amely csak a bölcseknek világított, most az egész világnak világít. Ahogy Novalis mondja: „ő a csillag, ő a nap, ő az örökkévalóság kezdete”. A csillag, amelyet a Bölcsek követtek, nem a mennyei messzeségbe

vezetett, hanem egy házba, földi lakóhelybe és elkerülhetetlen része volt útjuknak Heródeszel való találkozás. Mi is talán követünk egy csillagot, keresve magas aspirációnk helyét. Ez mindig a földön található, szilárdan beágyazva mindennapi életünkbe, földi feladatainkba és felelősségünkbe. Útközben láthatatlan nehézségekkel találkozunk, csalódunk vagy éppen vesztély fenyeget, amely arra kényszerít bennünket, hogy irányt változtassunk. De mindezek egy csillag ragyog, sikeren és bukáson, jón és rosszon, és sugarainak tiszta fénye vezet bennünket előre. És előre.

